

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ שמיני, מבה"ח אייר, ה'תשל"ז

חלק א – יוצא לאור לש"פ שמיני, מבה"ח אייר, ה'תשפ"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לעילוי נשמת

אבינו הרה"ח הרה"ת וכ"ו ר' שלום דובער ע"ה

בן הרה"ח הרה"ת וכ"ו ר' יהושע הי"ד

נפטר כ"ה ניסן ה'תשכ"ח

אמנו מרת פרידא בת הרה"ח ר' אלתר אליעזר ע"ה

נפטרה ט' תמוז ה'תש"ס

ליין

בתם, אחותינו מרת רבקה ע"ה בת הרה"ת ר' שלום דובער ז"ל וואלבערג

נפטרה ט"ו תמוז ה'תשנ"ה

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס ע"י בנם וכלתם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת רבקה נעמי

ומשפחתם שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

ליין

הקדים הכתוב זבולון לישכר, וכמובן גם כן ממאמר הזהר הקי עה"פ עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיי מאושר אי"ת מאושר אלא מראשו, (זח"ג דף נ"ג):
בברכה לבשו"ט בכל האמור מתוך הרחבה אמיתית בכל העניינים
האמורים.

נ.ב.

בודאי ניצלו את יום הבהיר ל"ג בעומר, ובפרט אשר בשנה זו חל ביום
אשר כמה פנוים ממלאכתם והנוער פנוי מלימודי חול.
ז"ע נתקבל הפרי"כ מספר יו"ד.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק ראשון
מהתועדות ש"פ שמיני, מבה"ח אייר ה'תשל"ז — הנחה בלתי מוגה (חלקים
הבאים י"ל אי"ה לשבועות הבעל"ט).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

אסרו חה"פ, ה'תשפ"ו
שבועים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר ז"ע
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2026 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5786 • 2026

Printed in the United States of America

הקדים הכתוב זבולון לישכר: ראה ב"ר פע"ב, ה. פצ"ט, ט. ויק"ר פכ"ה, ב. תנחומא ויחי
יא. פרש"י ברכה לג, יח. וראה הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ג ס"ד. וש"נ.
עה"פ עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיי מאושר: משלי ג, יח.
יום הבהיר ל"ג בעומר. בשנה זו כו': ראה גם לעיל חט"ו אגרת ה'תו. ובכ"מ.

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

ב

בי"ה, ט"ו אייר תשי"ז
ברוקלין

הנהלת תלמוד תורה בית יוסף ישיבת ליובאוויטש,
אשר בטרנטה,
ה' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת הפיי"כ — מס' ט' — מבי' אייר תשט"ו¹, ולפלא ההפסק הגדול מהאסיפה שקדמה להני"ל.

ונעם לי לקרות בו אשר בעוד מועד מתכוננים לקעמפ יומי במחנח הטי, אשר כמו שהראה הנסיון פה ובעוד עיירות בארצוה"ב, תועלת גדולה בזה וגם תוצאות הכי טובות לאחרי סיום עונת הקעמפ, וחלק חשוב מאלו שביקרו בקעמפ, נכנסים לאחרי זה במוסדות חינוך יותר כשרים, נוסף על הפעולה והרושם בביתם, ותקותי תאמצי אשר גם בשאר הענינים אודותם כותבים בהפיי"כ שאינם מסודרים לעי"ע, ישתדלו בהתלוי בהם לתיקון ושיפור המצב, ובדאי אשר נותן התורה ומצוה המצוה יברך מעשי ידיהם בהצלחה מופלגה, וכיון שרואים במוחש אשר דרישת והכרח השעה היא, בודאי אי אפשר שלא יהיו הדברים בהצלחה, והזכות ניתנה לכאור"א מהם להגדיל ההצלחה ולהחישת לתועלת הרבים הן בכמות והן באיכות, וזכות הרבים מסייעתם, והרי הבטיח נותן התורה בתורתו בפרשת שבוע זה אם בחקתי תלכו ופירש"י שתהיו **עמלים** בתורה ואת מצותי תשמורו וגוי ונתתי גשמיכם וגוי ככל הברכות האמורות בפרשה. ופשיטא אשר העושים בהקו דתמכין דאורייתא הוא ככל הנ"ל שהרי

ב

בראש האגרת שבהעתק המזכירות נרשם בכתי"ק הוראה למזכירות — לצרף לאגרת זו את המכתב כללי דחיה"פ (לעיל חט"ז אגרת הישנז).
הנהלת תלמוד תורה בית יוסף ישיבת ליובאוויטש, אשר בטרנטה: אגרות נוספות אליהם — ע"פ הנסמך ברשימה בפ"ע (ת"ת בית יוסף — טאָראָנטאָ).
לקעמפ יומי .. תועלת גדולה בזה: ראה שיחת יום ב' דחה"ש ה'תשט"ז (תו"מ התוועדות חט"ז — תשט"ז ח"ב — ע' 347 ואילך). לעיל ח"ג אגרת ד'תצו (ע' רכט). ובכ"מ.
נכנסים .. במוסדות חינוך יותר כשרים: ראה גם לעיל שם אגרת ד'שסז. ח"ד אגרת ה'עד. ובכ"מ.

וזכות הרבים: ראה אבות פ"ה מ"ח.

אם בחקתי תלכו .. ואת מצותי תשמורו וגוי ונתתי גשמיכם וגוי: ר"פ בחקתי.

בס"ד. שיחת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר, כ"ח ניסן, ה'תשל"ז.

בלתי מוגה

א. שבת מברכים חודש אייר הוא לעולם השבת שלאחרי חג הפסח, והיינו, שהשבת מקשר את ימי הפסח עם חודש אייר.

וכיון שלא שייך לקשר שני ענינים נפרדים שאין קשר ביניהם, הרי בהכרח לומר ששבת מברכים מדגיש את הצד השווה שישנו בין ימי הפסח לחודש אייר, אף שמצד עצמו אינו באופן הבולט ומודגש.

ונוסף לזה: כיון ששבת מברכים החודש הוא השבת האחרון שבחודש שלפניו, הרי הוא גם מקשר את ימי חודש ניסן עם חודש אייר. ובפרט שר"ח אייר הוא לעולם ב' ימים, כך, שיום א' דר"ח אייר הוא יום השלושים של חודש ניסן¹, שזה מורה על הקשר של חודש ניסן עם חודש אייר.

אלא שהקשר של ימי חג הפסח עם שבת מברכים אייר הוא בגלוי ובהדגשה יותר מאשר הקשר של הימים הראשונים של חודש ניסן עם שבת מברכים אייר שבסוף החודש, כיון שסיום וחותם חג הפסח הוא בשבוע של שבת מברכים אייר, ולכן הרי זה באופן ש"מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת², שאז נעשה העלי' והשלימות — "ויכולו"³ — של כל השבוע, כולל ימי הפסח.

ובפרט בקביעות שנה זו, שאחרון של פסח חל ביום הראשון בשבוע, שהוא לא רק התחלת השבוע, אלא גם ראש השבוע, שכולל את כל ימי השבוע [כמודגש ביום ראשון דששת ימי בראשית, כפי שמביא רש"י בפירושו על התורה⁴ ש"כל תולדות שמים וארץ נבראו מיום ראשון", ומזה מובן גם בנוגע לכל יום ראשון, שבו מתחדש ענינו של יום ראשון דששת ימי בראשית, שלכן אומרים בו "היום יום ראשון בשבת"⁵], ולכן מודגשת בו השייכות ליום השבת, שגם הוא כולל את כל ימי השבוע, ובנדו"ד, שבת מברכים חודש אייר, שבו מברכים את כל החודש בששה לשונות של ברכה, ומסיימים "ונאמר אמין".

(1) ראה שו"ע אה"ע סקכ"ו ס"ו. (4) א, יד.

(2) ע"ז ג, סע"א. (5) ראה גם לקו"ת שה"ש כה, סע"א.

(3) בראשית ב, א. וראה לקו"ת בהר מא, ובכ"מ.

א. ובכ"מ.

ב. והענין בזה:

מבואר בחסידות⁶ החילוק בין העבודה של חודש ניסן לעבודה של חודש אייר — שהעבודה של חודש ניסן היא באופן של אתכפיא, והעבודה של חודש אייר היא באופן של אתהפכא.

העבודה של חודש ניסן היא אתכפיא — כדמוכח מזה שאפילו לאחר ש"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם⁷, היתה העבודה באופן ד"כי ברח העם⁸, שהוצרכו לברוח מן הרע כו', שזהו אופן העבודה דאתכפיא; ומזה מובן במכ"ש וק"ו בנוגע להתחלת חודש ניסן, לפני היציאה ממצרים בט"ו ניסן, שאז היתה העבודה באופן דאתכפיא בלבד.

ולאח"ז בא חודש השני, חודש אייר, שאז העבודה היא באופן של אתהפכא.

והחילוק שביניהם הוא מן הקצה אל הקצה:

העבודה דאתכפיא היא עבודת הבינונים באופן שצריך תמיד להתעסק עם הרע כו', וכמדובר לעיל בארוכה⁹ שלכן יש צורך "לנחמם (ולא רק נחמה סתם, אלא) בכפלים לתושי"¹⁰, כמ"ש רבינו הזקן בתניא¹⁰ (ולהעיר ש"נחמה" היא גם מלשון שינוי וחרטה¹¹, כפרש"י עה"פ¹² "וינחם ה' גו'", "כי נחמתי גו'"); ואילו העבודה דאתהפכא היא באופן שמתבטל הרע, ואדרבה, שנעשה יתרון האור מן החושך ויתרון החכמה מן הסכלות¹³.

[ואע"פ שענין יתרון האור מן החושך ישנו גם בעבודת הבינונים, אין זה מגיע לעילוי דיתרון האור מן החושך שע"י העבודה דאתהפכא, שע"י נעשה הענין דאתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא, כלשון הזהר¹⁴].

וסדר העבודה ע"פ רוב (והרי התורה על הרוב תדבר¹⁵) — שלא מתחילים בענין דאתהפכא, אלא תחילה צ"ל הקדמת העבודה דאתכפיא, שזוהי העבודה דחודש ניסן, ורק לאח"ז באים לעבודה דאתהפכא, שזוהי

הוספה

בי"ה. י' אדי"ש תשי"ז
ברוקלין

הנהלת תלמוד תורה בית יוסף וישיבת ליובאוויטש,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המשך הדו"ח מאסיפות ההנהלה, ובודאי אשר הביקור במחנח הטי של הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מלאכתו מלאכת שמים מוה' ארי לייב ש"י קרעמער, עזר בהרבה להבהרת המצב ולפתרון כמה ספיקות, ובלשון המורגל, יעשו כולם אגודה אחת לעשות רבות לביסוס ולהתפתחות המוסד הקי' שבהנהלתם, התפתחות בכמות והתפתחות באיכות מתאים לדרישת והכרח השעה, האומר וחוזר ואומר אשר החינוך על טהרת הקדש הוא ענין חיוני בכל קהלה ומקום [ש]בניי נמצאים שם,

ויהי רצון אשר ימי הפורים הבאים עלינו לטובה, אשר אחד הלימודים מהם הוא, שכניסת תשב"ר ע"י מרדכי ולמדו את תורת דא"ח ותפלת וקול תינוקות אלו עלו למעלה מעלה והמשיכו ברכות נותן התורה עד למטה מטה בהמצטרך לכללות עם בני ישראל בכל קי"ז המדינות,

ישפיעו ימים אלו תוספת כחות והשתדלות לכאוי"א מהם המתעסקים בעבודה קדושה זו חינוך על טהרת הקדש להרחבת עבודתם זו ולהתברך בכל המצטרך להם ולב"ב שיחיו מנפש ועד בשר.

בברכת פורים שמח ולבשו"ט בכל האמור.

הנהלת תלמוד תורה בית יוסף וישיבת ליובאוויטש: אגרות נוספות אליהם — ע"פ הנסמן ברשימה בפ"ע (ת"ת בית יוסף — טאָראָנטאָ).
ובלשון המורגל, יעשו כולם אגודה אחת כו': נוסח התפלה דר"ה ויוהכ"פ.
שכניסת תשב"ר ע"י מרדכי ולמדו .. ותפלת כו': ראה אסת"ר פ"ח, ז. פ"ט, ד. פ"י, ד. יל"ש אסת"ר רמז תתרנ"ח. ובכ"מ.
דא"ח: = דברי אלקים חיים (ירמי' כג, לו).

(6) ראה תו"מ סה"מ אייר ע' רנו. וש"נ.
(7) נוסח הגש"פ.
(8) בשלח יד, ה. וראה תניא פל"א.
(9) שיחת אחש"פ ס"ג ואילך (לעיל ע' ...
ואילך).
(10) פל"ה.
(11) ראה סוכה נב, ב.
(12) בראשית ו, ר"ז.
(13) ע"פ קהלת ב, יג.
(14) ח"א ד, א.
(15) ראה מו"נ ח"ג פל"ד.

ר"ה, כהפירוש הפנימי במארוז"ל⁸¹ "מצות היום בשופר" (נוסף על הפירוש הפשוט בזה — למעט חצוצרות): מצד אחד — ישנו הרמז הידוע⁸² בתקיעת שופר, שהיא קול פשוט דוקא⁸³, הקשור עם עצם הנפש שלמעלה מהתחלקות; ולאיך — הקול דתקיעת שופר צ"ל נמשך במאה קולות דוקא (אף שהתחלקות הקולות מבלבלת לה"קול פשוט"), וע"י אמירת עשרה פסוקים דוקא. והיינו לפי שהכוונה היא שהענינים דעצם הנפש יומשכו בהגילויים, ושם נוגע ענין הריבוי וההתחלקות דוקא.

ועד"ז מצינו בנוגע לחג הפסח, שאף שתוכן הענין ד"פסח" הוא דילוג וקפיצה, ובכל שנה ושנה ישנו הגילוי ד"נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו"⁷⁷ ע"י המצה שאוכלים קודם חצות (כמבואר בהדרושים⁸⁴ בענין "מצה זו כו"ר"), שהם ענינים שלמעלה מהשתלשלות — אעפ"כ צריך גילוי זה להיות נמשך בהפרטים דפסח ומצה ומרור⁸⁵, "כנגד ארבעה בנים דברה תורה"⁷⁷, ועד ש"כל המרובה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח"⁷⁷, להוסיף ולספר עוד סיפור ועוד ענין כו', כי כאשר הגילוי שלמעלה מהשתלשלות נמשך בהגילויים — הרי שם נוגע ענין הריבוי.

י. ההוראה מכל האמור בעבודת האדם:

עלול אדם לחשוב, שמאחר שאוחזו הוא בדרגת מסירות-נפש, אין זה נוגע שעבודתו תומשך בענינים פרטיים וכו'. ומוסיף וטוען, שמכיון שכבר פעל וקירב יהודי אחד — שגם לזה נזקק למסירות-נפש — אינו צריך להמשיך ולעסוק בזה עוד, שהרי ענין המס"נ הוא למעלה מהתחלקות ולמעלה מפרטים.

ועל זה אומרים לו, שהתכלית היא שענין המס"נ יומשך בהגילויים, עד למעשה בפועל, ושם נוגע ענין ההתחלקות והריבוי דוקא. ולכן אין די בזה שפעל במס"נ וקירב יהודי אחד, אלא עליו לדאוג לקרב עוד יהודי אחד ועוד יהודי אחד, ולפעול עליו שיקיים עוד מצוה אחת ועוד מצוה אחת וכו'⁸⁶.

* * *

(81) ר"ה כו, ב, כו, א. (82) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד. (83) פסחים קטז, ריש ע"ב (במשנה). (84) לקו"ת צו יג, ב ואילך. שה"ש יד, ג ואילך. סה"מ תרכ"ט ס"ע קלב ואילך. וש"נ. (85) נוסח הגש"פ. (86) חסר הסיום (המו"ל).

(81) ר"ה כו, ב, כו, א. (82) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד. (83) פסחים קטז, ריש ע"ב (במשנה). (84) לקו"ת שם מד, ב. סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רמו, א [שם, ב] ואילך. (86) חסר הסיום (המו"ל).

ובכ"מ.

העבודה דחודש אייר, שלכן נקרא "החודש השני"¹⁶, לפי שבו היא העבודה השני' — העבודה דאתהפכא שלאחרי העבודה דאתהפכא.

ג. וכיון ששבת מברכים אייר מקשר את שני החדשים ניסן ואייר, הרי מובן שענינו לקשר ב' אופני העבודה דאתהפכא ואתהפכא:

כאשר יהודי עוסק בעבודה דאתהפכא כפי שהיא בפני עצמה, הנה אע"פ שמסבירים לו שעבודה זו פועלת נח"ר למעלה, כמבואר בתניא¹⁷ בפ"י מ"ש¹⁸ "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי", "מטעמים לשון רבים, שני מיני נחת רוח וכו'", הרי עדיין יכול להיות במעמד ומצב של עצבות כו', שאוחזו רק בדרגת הבינוני, ואינו מקיים את השבועה "תהי צדיק"¹⁹, שלכן יש צורך "לנחמם בכפליים", כנ"ל.

ולכן יש צורך לקשר את העבודה של אתהפכא עם העבודה של אתהפכא — להסביר ולהדגיש שהעבודה של אתהפכא היא הכנה והקדמה לבוא לדרגת העבודה של אתהפכא, ולקיום השבועה "תהי צדיק" [עכ"פ באופן ש"יזכה לבחי' רוח משרש איזה צדיק שתתעבר בו כו", כמ"ש בתניא²⁰, ככל הביאורים שמרומזים בזה, כפי שנתבאר בארוכה בדרושי רבותינו נשיאינו שלאח"ז²¹], וכיון שכן, הרי זה באופן ש"במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא" (כתורת הבעש"ט הידועה²²), כך, שבהיותו במצב ההוה הרי הוא נמצא כבר בעבודה דאתהפכא.

ועד"ז לאיך גיסא, שבהיותו בדרגת העבודה דאתהפכא צריך לזכור שעבודה זו באה לאחרי ובהמשך לעבודה דאתהפכא:

כיון שנמצא כבר בדרגת העבודה דאתהפכא, יכול לחשוב ששוב אינו זקוק לשמירה וזהירות כו', לעשות "סייג לתורה"²³, כיון שאינו שייך לרע כו'. ועל זה אומרים לו, שהעבודה דאתהפכא באה בהמשך לעבודה דאתהפכא, ולכן צריך לזכור את המלחמה שהי' צריך לנהל עם היצה"ר בהיותו בדרגא דאתהפכא, ולידע שגם בהיותו כבר בדרגא דאתהפכא צריך לשמירה וזהירות ועשיית "סייג לתורה".

ד. והנה, ידוע שקישור שני ענינים יכול להיות רק ע"י ענין שלמעלה משניהם, שלכן בכחו לחברם.

(16) בשלח טז, א. ועוד. (17) פכ"ז. (18) תולדות כו, ד. (19) נדה ל, ב. תניא בתחלתו. (20) ספי"ד. (21) ראה תניא השלם לשם אותיות כה-כח (ע' שיא). וש"נ. (22) ראה כש"ט בהוספות סמ"ח. וש"נ. (23) אבות פ"א (פרק דשבת זו) מ"א.

[וכמבואר בכ"מ²⁴, שנוסף על העבודה דיחודא תתאה והעבודה דיחודא עלאה, (שהוא החילוק בין עבודת ימות החול לעבודת ימות השבת) — ישנו הענין ד"אל דעות הוי"י²⁵, שהוא למעלה משניהם (והו"ע "ביום השלישי"²⁶ שלמעלה מ"יחינו מיומיים"²⁷)].

ומזה מובן שכן הוא בנוגע לשבת מברכים אייר, שמקשר שני אופני העבודה דאתכפיא ואתהפכא, שזהו לפי שהוא למעלה משניהם, שלכן בכחו לחברם.

והביאור בזה:

ענין השבת — נוסף על היותו יום השביעי (אחד משבעת הימים), יש בו גם ענין שלמעלה מהזמן, כפי שמבאר רבינו הזקן²⁸ כפי' מארז"ל²⁹ "נער הייתי גם זקנת³⁰... שר העולם אמרו", ש"גם זקנת³¹" קאי על יום השבת שבו מתעלה בחי' נער, שר העולם, לאצילות, ששם הוא למעלה מהזמן, ואח"כ בחול, שמתחיל עוה"פ ענין הזמן, חוזר ונמשך להיות בבחי' נער וכו'.

וכללות ענין השבת הו"ע התענוג, כמ"ש³¹ "וקראת לשבת עונג", וכמבואר באור התורה³² כפי' "ויכולו"³³, שהוא מלשון כליון ועלי', וגם מלשון תענוג, והרי ענין התענוג הוא למעלה מכל הכחות, ועד שהוא למעלה גם מכח הרצון (כמבואר בהמשך תרס"ו³³ השקו"ט בזה), והו"ע בחי' עתיק, ועד לפנימיות עתיק (כמבואר בכ"מ, החל מהערות הצ"צ לתניא³⁴ בענין "משביעין אותו"³⁵, שהוא מלשון שובע, ומלשון שביעי וכו'); ומשם נמשך התענוג בגילוי למטה עד לעניני אכילה ושתי', שעם היותם מג' הדברים שבהם דומין בני אדם לא למלאכי השרת אלא להיפך מזה³⁵, נמשך בהם התענוג דשבת, ועד שעיקר המצוה דעונג שבת היא דוקא באכילת בשר שמן ושתיית יין מבושם (כמ"ש הרמב"ם³⁶ והובא גם בתניא³⁷).

ועפ"ז מובן שענין השבת הוא למעלה גם מבחי' אתהפכא — כי,

(24) ראה תו"א ויקהל פז, ג ואילך.	(31) ישעי' נח, יג.
(25) שמואל-א ב, ג.	(32) בראשית עה"פ (כך א — מב, ב ואילך. כך ג — תקת, א ואילך).
(26) הושע ו, ב.	(33) ע' סג [פה] ואילך.
(27) ראה מאמרי אדהא"מ צ בראשית ח"א ע' ש.	(34) ס"ע נ ואילך.
(28) לקו"ת שם.	(35) חגיגה טז, א.
(29) יבמות טז, ב.	(36) הל' שבת פ"ל ה"די.
(30) תהלים לז, כה.	(37) פ"ז.

ומעלה אין הנוסח משתנה: אם ציבור ענינו ריבוי יחידים ("ברוב עם"), הרי כל מה שמיתוסף יותר יחידים ניתוסף ב"דרגת" הציבור, וצ"ל חילוקי נוסחאות לפי דרגות הציבור; משא"כ אם ציבור ענינו שנעשית מציאות אחת, אזי לא ניתוסף במציאות זו ע"י הוספת עוד יחידים, וממילא אין הפרש בין עשרה לעשרה ריבוא.

ולכאורה יש להקשות ע"ז מהמבואר באוה"ת⁷⁵ בענין "מי כה" אלקינו בכל קראנו אליו גו"⁷⁶, שהוא מצד מעלת הציבור⁷⁷, ובהמשך לזה הובא שם הענין ד"ברוב עם", וא"כ משמע שענין הציבור הוא ריבוי יחידים ("ברוב עם"), ולא מציאות אחת של ציבור.

ט. והביאור בזה:

גם לפי אופן הב' בענין הציבור, שענינו הוא שנעשית מציאות אחת של ציבור — אין פירוש הדבר שהענין ד"רוב עם" מתבטל, אלא שנוסף על הענין ד"רוב עם" ישנו עוד ענין — שהריבוי נעשה מציאות חדש, מציאות אחת של רבים; אבל גם לאח"ז ישנו עדיין הענין ד"רוב עם".

ותוכן הענין בזה (בפנימיות הענינים) — שגם כאשר מאירה בחי' האחדות שלמעלה מהתחלקות, הרי הכוונה בזה היא שתומשך אחדות זו גם בענין הריבוי וההתחלקות.

וכמו בנוגע לעשרת ימי תשובה, שנאמר בהם⁷⁷ "כאן ביחיד", היינו שמאירה אז בחי' היחידה שבנפש⁷⁸, שהיא למעלה מהתחלקות, שבמדריגה זו אין נפק"מ בין עשר או י"א או מאה וכיו"ב; ולאידך, מאחר שהכוונה היא שבחי' היחידה תומשך בכחות הגלויים, עד לכח המעשה, ש"המעשה הוא העיקר"⁴⁰ — הרי במדריגה זו נוגע שענין זה יהי' באופן של ריבוי ("ברוב עם").

ולכן מצינו שבר"ה ועשי"ת ישנם שני הענינים — מצד אחד ישנה התחלקות המדריגות ד"ראשיכם שבטיכם גו"⁷⁹ (שהן "ראשיכם" והן "שבטיכם" הם לשון רבים), עד "כל איש ישראל" (עוד יותר מרבים סתם); ולאידך — כולם הם באופן ד"אתם נצבים היום כולכם"⁷⁹, ועד לאופן ד"לאחדים כאחד"⁸⁰.

וכפי שמצינו ב' ענינים אלו בענין תקיעת שופר [שהיא עיקר עבודת

(75) לך לך פ, א (ראה גם לקו"ש שם בהערה).	(78) ראה לקו"ת תבוא מג, סע"ד. וראה גם חנה אריאל האזינו מד, ב.
(76) ואתחנן ד, ז.	(79) ר"פ נצבים.
(77) ראה ר"ה יח, א. וש"נ.	(80) לקו"ת ר"פ נצבים.

ציבור⁶⁵; ופר של יוהכ"פ — דכיון שכל הקרבנות היום תלויים בפר⁶⁶ מחשיב קרבן ציבור⁶⁷;

— נכלל בשיחה שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפסה⁶⁸ בלקו"ש ח"י"ח ע' 104 ואילך.

ז. בנוגע למה ששאלו על הביאור⁶⁹ בנוגע לה"לשיטתי" במחלוקת ר' יאשי' ור' יונתן (שלדעת ר' יאשי' גדר הציבור גובר, ולדעת ר' יונתן גובר גדר היחיד) — מזה שמצינו מחלוקת נוספות ביניהם (בענין שלוחו של אדם כמותו⁷⁰ ובענין מלאכה בחול המועד⁷¹), ומהו ה"לשיטתי" במחלוקת אלו:

מובן בפשטות שהיו לר' יאשי' ור' יונתן שיטות משלהם (לא רק בענין יחיד וציבור, אלא) גם בכ"כ ענינים אחרים בתורה, ולכן מובן בפשטות שלא בכל המקומות מחלוקתם היא בענין יחיד וציבור, אלא יש מקומות שנחלקו בסברות אחרות.

אלא שיש סברות (כמו סברות המחלוקת בענין יחיד וציבור) המשתקפות במחלוקת ר' יאשי' ור' יונתן בכ"כ ענינים, יש סברות המשתקפות במחלוקתם בענינים מועטים, ויש סברות שבהן נחלקו רק בענין אחד, ואידך זיל גמור.

ח. וכאן המקום להוסיף:

דובר לעיל⁷² שבגדר ציבור גופא י"ל שני אופנים: (א) ענין הציבור הוא צירוף ריבוי יחידים, ע"ד הגדר ד"ברוב עם הדרת מלך"⁷³. (ב) ענין הציבור הוא שנעשית מציאות חדשה לגמרי, מציאות אחת של ציבור.

ונתבאר, שזוהי הפלוגתא⁷⁴ דר' עקיבא ור' יוסי הגלילי אם יש חילוק בנוסח ברכת הזימון בין עשרה, מאה, אלף וריבוא, או שמעשרה

(65) תו"י יומא שם (ד"ה ולטעמין).
 (66) וכמ"ש (שם, ג) "בזאת יבא אהרן אל הקודש, בפר גו", שדוקא ע"י הקרבת הפר (קרבן יחיד) יכול להקריב את השעיר (קרבן ציבור), ודוקא ע"י נעשית הכפרה הן על הכה"ג וביתו ועל "שבט משרתך" (נוסח סדר עבודה ליוהכ"פ) — ע"י הפר, והן על "עמך בית ישראל" (שם) — ע"י השעיר.
 (67) ועפ"ז ניתוסף עוד פרט בהצרכותא במחלוקת ר' יאשי' ור' יונתן (יומא נו, סע"ב ואילך. ושי"ג) אם "מעריבין לקרנות" (ראה

לקו"ש שבפנים ע' 111 ואילך).
 (68) בשילוב משיחות חודש ניסן שנה זו.
 (69) לקו"ש שם ע' 107 ואילך.
 (70) נדרים עב, ב.
 (71) חגיגה יח, א.
 (72) בשיחת אחש"פ — לקו"ש שם ע' 113 ובהערה 72.
 (73) משלי יד, כח. ראה אנציקלופדי תלמודית בערכו, וש"נ.
 (74) ברכות מט, ב (במשנה).

אתהפכא פירושו שישנו ענין בלתי רצוי שצריך להפכו כו', ואילו שבת שהו"ע התענוג שקשור עם בחי' עתיק הוא באופן שאין כלל מציאות אחרת כו', כמאמר³⁸ "לית שמאלא בהאי עתיקא".

וכיון ששבת הוא למעלה גם מבחי' אתהפכא, לכן יש בכחו לקשר את ב' הענינים דאתכפיא ואתהפכא, באופן שנעשה אותו תענוג הן באתכפיא והן באתהפכא, כמרומו בענין ד"מטעמים" (לשון רבי³⁷, שב' הטעמים — הטעם והתענוג דאתכפיא והטעם והתענוג דאתהפכא — נכללים בתיבה אחת (ע"ד הידוע³⁹ בנוגע ל"שעטנז", שג' הענינים ד"שוע טווי ונוז" צריכים להיות ביחד, כיון שנרמזו בתיבה אחת).

ה. והמעשה הוא העיקר⁴⁰:

בבואנו מחג הפסח, שממנו נמשכת נתינת כח על כל הימים שלאח"ז עד הרגל הבא, כמו בכל רגל (כמבואר בלקו"ת ברכה⁴¹ בנוגע לענין העלי' לרגל, ומזה מובן גם בנוגע לזמן הגלות כו'), ובהדגשה יתירה בנוגע לחג הפסח, כידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴² שרבנו הזקן לא הכניס בנוסח ההגדה "חסל סידור פסח", כיון שחג הפסח נמשך תמיד — צריכה להיות העבודה בימים הבאים בכל עניני תומ"צ (כולל גם הענין ד"הנהג בהן מנהג דרך ארץ"⁴³, באופן ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים"⁴⁴ ו"בכל דרכיך דעהו"⁴⁵) באופן של דילוג וקפיצה (שזהו ענינו של חג הפסח), ובאופן של הרחבה ותענוג (שזהו ענין השבת), "ביד רמה"⁴⁶ ובאופן של "קוממיות"⁴⁷.

ובפרט כשעוברים לימי הקיץ, שבהם יש אופן מיוחד של עבודה, כפי שיתבאר לקמן (ס"ל), כך, שזהו התחלת ענין חדש (שנוגע לכל משך הזמן שלאח"ז, עד לסיום הקיץ בחודש אלול, שבו היא ההכנה לחדשי החורף), והרי מבואר בתו"א⁴⁸ ולקו"ת⁴⁹ שבהתחלת ענין חדש נותנים מתנות רבות וכו', כמו בהתחלת חינוך של ילד, ועד"ז בחנוכת המזבח וכו'.

וכמו"כ צריך לחיות עם הזמן, עם פרשת השבוע: פרשת שמיני —

(38) זח"ג קט, א. רפט, א.
 (39) ראה גם
 (40) אבות פ"א (פרק דשבת זו) מי"ז.
 (41) צח, ב.
 (42) שיחת ליל ב' דחה"פ תש"ג סמ"ז
 (43) משלי ג, ו.
 (44) בשלח יד, ח.
 (45) בחוקותי כו, יג.
 (46) וישב כט, ד.
 (47) לקו"ש טעמים ומנהגים בסופה (ע' נ).
 (48) אבות פ"ב מי"ב.
 (49) משלח יד, ח.
 (47) בחוקותי כו, יג.
 (48) וישב כט, ד.
 (49) נשא כט, א.

שהעבודה תהי' באופן של שמיני, כידוע תורת הרב המגיד⁵⁰ ש"שמיני" הוא מלשון שומן ו"עסענץ".

וכיון שזהו השבת שלפני ב' אייר, שקשור עם הענין ד"לכתחילה אריבער"⁵¹ — יהיו כל הענינים באופן ד"לכתחילה אריבער".

ובאופן כזה תהי' העבודה דספירת העומר, וההכנה לחג השבועות, ויהי' קיץ מוצלח, בכללות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, עד ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

* * *

1. כיון שזהו השבת שלאחרי חג הפסח (כנ"ל ס"א), הנה כאן המקום להשלים הענינים שדובר אודותם באחרון של פסח, כרגיל בכל שנה. ובפרט בקביעות שנה זו שאחש"פ חל ביום ראשון בשבוע, ולכן הזמן המתאים ביותר לזה הוא יום השבת, כיון שנעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחלתן⁵².

המשך השיחה —

מענה לשאלות על הביאור (בשיחות י"א ניסן⁵³ ואחש"פ⁵⁴) בענין מחלוקת ר' יאשי' ור' יונתן⁵⁵ אם קרבן פסח דוחה שבת, שהדבר תלוי איזה ענין בקרבן פסח מכריע — ענין הציבור או ענין היחיד:

(א) מה שפסק הרמב"ם⁵⁶ "כל קרבן שקבוע לו זמן בין קרבן ציבור בין קרבן יחיד דוחה את השבת" (דלא כהנ"ל, שדוקא קרבן ציבור דוחה שבת)⁵⁷ — הוא כדעת רבי מאיר⁵⁸, והשקו"ט בין ר' יאשי' ור' יונתן היא⁵⁹ אליבא דת"ק⁵⁸ (שהרי לדעת ר"מ אין מקום לשאלה בזה, שהרי קרבן פסח "זמנו קבוע"⁶⁰);

(50) ראה לקו"ש ח"ז ס"ע 337. תו"מ סה"מ תשרי ע' רלד. וש"נ.
(51) ראה אג"ק אדמו"ר מהרי"צ ח"א ע' תריו. וראה גם לקו"ש חכ"ז ע' 166. וש"נ.
(52) ספר יצירה פ"א מ"ז.
(53) סכ"ט (לעיל ...).
(54) סל"ה (לעיל ...).
(55) מכילתא בא יב, ו. ועוד.
(56) הלי' ביאת המקדש פ"ד ה"ט.
(57) כפי ששאלו כו"כ פעמים, וכו"כ אנשים — אלא שאין זו שאלה על המדובר בהתועדות, אלא על משמעות הסוגיא (50) ומובן גודל הדוחק לומר שקרבן פסח חשיב אין קבוע לו זמן, כיון שאפשר להביאו ב"ד אייר (וזהו סברת ר' יונתן שאינו דוחה

(ב) הטעם שפר העולם דבר של ציבור אינו דוחה שבת, אף ש"חטאת הקהל הוא"⁶¹ — כי ישנו גם תנאי (צדדי) שצ"ל "זמנו קבוע"⁶²;

(ג) הטעם שחביתי כה"ג ופר של יוהכ"פ דוחים שבת, אף שהם קרבנות יחיד (כקושיית ר"מ⁶³) — כי לשיטת ת"ק נחשבים כקרבן ציבור (חביתי כה"ג — "דכיון שקריבין עם מנחת ציבור"⁶⁴ קרי לי' קרבן

שבת) — שהרי: (א) קי"ל "אין ציבור נדחה לפסח שני" (פסחים סז, א). (ב) התנאים בכתוב להקרבת הפסח ב"ד אייר הם "איש איש כי יהי' טמא לנפש או בדרך רחוקה" (בהעלותך ט, יו"ד), ולא אם חל י"ד ניסן בשבת.
(61) ויקרא ד, כא.
(62) כי אף שמצד היותו קרבן ציבור יש בו התוקף לדחות את השבת, מ"מ אין לנצל תוקף זה כדי להקריבו בשבת בפועל, שהרי אפשר לדחות את הקרבנות למחר. [מאמר המוסגר:

וע"ד לשון הרמב"ם (הלי' מילה ספ"א — בטעם הדין שמילה אינה דוחה פיקו"ג): "ואפשר למול לאחר זמן, ואי אפשר להחזיר נפש אחת מישראל לעולם" (דמשמע שיש במצות מילה התוקף לדחות פיקו"ג, אלא שאינה דוחה בפועל כיון שאפשר לקיימה לאחר זמן (ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 146 ובהערה 32)).

והטעם שאעפ"כ מילה דוחה שבת (אף שאפשר לדחותה למחר) — כי אם תידחה המילה למחר, אף שתתקיים מצות מילה, מ"מ יחסר ענין המילה בזמנה ("ביום השמיני" (תזריע יב, ג)); משא"כ פיקו"ג, שחמור משבת (שהרי פיקו"ג דוחה כל התורה כולה), אינו נדחה מפני מילה בזמנה. עד כאן — מאמר המוסגר].

(63) משנה תמורה שם. יומא ג, א.
(64) ויש להוסיף בזה (בהבא לקמן — ראה גם "רשימות" חוברת קלט. לקו"ש חכ"ב ע' 27 ואילך):

מצינו (ראה מנחות נא, ב. תו"כ צו ו, יד. רמב"ם הלי' כלי המקדש פ"ה הט"ז ואילך) שחביתי כה"ג הם בדוגמת מנחת חינוך

שמביא כהן הדיוש בכניסתו לעבודה בביהמ"ק, וכן כשעולה לדרגת כהן גדול. ועפ"ז י"ל, שהקרבת חביתי כה"ג בכל יום אינה ענין פרטי בעבודת הכה"ג, אלא היא ענין כללי הנוגע כללות ענין העבודה בביהמ"ק, בגדר חינוך ביהמ"ק לעבודה (כשם שהכהן מביא מנחת חינוך בשעה שנכנס לעבודה). וכיון שניקרא העבודה בביהמ"ק היא הקרבנות קרבנות ציבור (אלא שמקריבים בו גם קרבנות יחיד) — נמצא שמנחת חביתין, שהיא ענין כללי בעבודת ביהמ"ק (כנ"ל), שייכת ג"כ לענין קרבנות ציבור, ולכן דוחה את השבת.

[ועד"ז בנוגע לכללות עבודת הכה"ג ביוהכ"פ (תכלית הקדושה בכל ג' הענינים דעולם (קדש הקדשים) שנה (יוהכ"פ) נפש (כהן גדול)), שהיא ענין כללי בעבודת הכהנים בביהמ"ק.
ועפ"ז יובן הטעם שמיד לאחר שבעת ימי המילואים ("אחרי מות שני בני אהרן") (ר"פ אחרי), שמיתתם היתה ביום השמיני למילואים, ר"ח ניסן) נצטוו אודות עבודת הכה"ג ביוהכ"פ — דלכאורה אינו מובן מה הצורך לצוות כבר אז אודות ענין שיהי' נוגע רק יותר משהו חדשים לאח"ז (ומה שפרש"י שם "משל לחולה שנכנס אצלו רופא .. לכך נאמר אחרי מות שני בני אהרן" — הרי לזה די בכללות הציווי ד"ואל יבא בכל עת אל הקודש גו' בזאת יבא אהרן אל הקודש" (שם טז, ב"ג), ואין צורך בכל פרטי עבודת יוהכ"פ). ומזה מוכח, שעבודת הכה"ג ביוהכ"פ היא ענין כללי בעבודת הכהנים בביהמ"ק, ולכן הי' הציווי עלי' מיד לאחר ימי המילואים].